

SISZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre 16 kor.
Negyedévre 4 „
Helyben házhoz hordva:
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 „
Vidékre postán szállítva:
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 „
Egyes szám ára 8 fillér

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, ahétfő és
ünnepek utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 5.

A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XVIII. évfolyam 235. szám.

Nagy-Várad.

Szerda, 1912. október 16.

Huszonöt év.

Töredelmesen bevallom: egy ígéretemet, melyet alig pár napja tettem, megszegem. Meg kell szegnem.

*

Huszonöt éve egy fiatal pap mutatta be első szentmise áldozatát a váradolasi plebánia templomban az Úrnek Urának.

Első szent mise. Mikor először mondja ki az Úr fölmentje e fönséges szavakat: ez az én testem, ez az én vérem. Mikor először tartja kezében az Úr testét és vérének. Mikor az ő gyöngé emberi szavaira megismétlődik a világtörténelem legfönségesebb, legszentebb, legnagyobb eseménye: az Isten Fiának feláldoztatása a világ váltságául. Ettől az eseménytől számítódik az emberi nem fölemelkedése, megnemesedése, a lélek megszabadulása évezredek óta ránehezedett bilincsektől. Az isteni szeretét végtelenségének áradata ekkor ragadta magával a sötétben tévelygő emberiséget — fölfelé, a világosság, az isteni felé. Ezóta van az embernek igazán tudata méltóságáról, melyet e szavakkal fejez ki a hívő ajak: Mi Atyánk. Ez az esemény tett bennünket, elcsesett, gyöngé, töredékeny vándorait e siralom völgyének — ismét Isten országának hivatott részeseivé. Innen kezdve látjuk a bosszuló vilámmal terhes fellegek fölött a mindent magához hívó, a világot megváltó szeretetet. Sárba hullott lelkek újra tisztán ragyognak, mert letöröltetett róluk a salak. Elesettek fölemelkednek, mert van, a ki erős karjával, végtelen jószágával segítségükre siet. Összetört szárnyak ismét szabadon hasitják a mindenség téreit, mert van, a ki legyőz-

hetlen, akadályt nem ismerő erőt öntött beléjük. Hogy a föld rabszolgái ismét Isten fiaivá lettek, hogy bilincsek helyett szárnyakat kaptunk, ez mind egy eseményhez fűződik: a Golgota megrázó áldozatához, ez mind benne van egy szóban: megváltás, ez mind megismétlődik napról-napra, oltárról-oltárra, ezer és ezer helyen, milliószor és milliószor, Róma és Köln felséges templomainak ivei alatt és az afrikai misszionárius kunyhószerű kis kápolnájában — mikor ebbe az egész emberiséget megváltó és fölemelő isteni áldozatba először kapcsolja be magát tényező gyanánt egy fiatal lélek — oh, annál az óránál szebbet, ünnepiebbet, lélekemelőbbet elképzelni nem lehet. Ez valóban méltó aktus ahhoz, hogy valaki Isten szolgái közé belépjen.

Ma huszonöt éve mutatta he első szentmise áldozatát az olasi plebánia-templomban e lap felelős szerkesztője dr. Vucskics Gyula.

Küzdelmes pályán tette meg akkor az első lépést. Az Igazság útja tövissel és görönggyel van kirakva s aki elindul rajta, vegye föl keresztjét. Dr Vucskics Gyula nem riadt vissza az ő utjától. Dolgozott csendesen, szerényen s mikor most pár napja elutazott, az ő szerénységével, de erélyesen kikötötte, hogy távolléte alatt ne írjunk róla semmit. Még azt sem mondotta meg, miért utazik Mária-Radnára. Csak a szívét, a lelkét akarta odavinni az Úr számolya elé áldozatul, viszonzásul azért a kegyelemért, melyben ma huszonöt éve először részesült.

A szeretet parancsa azonban felold az ígéret, a tilalom alól. Ma Nagy-Váradon ezer és ezer lélek egyesül a Mária-Radnán áhitatos

magányban imádkozó dr Vucskics Gyulával. Hiába akart elvonulni az ünneplés elől. Ez a lap, melynek ő ott állott ugyszólván a bölcséjénél, melynek küzdelmeiben, sokszor nehéz harcokban, majd most fellendülésében ő volt a vezére, amellyel dr Vucskics Gyula egész lénye összeforrott: nem haladhat el némán ez évforduló mellett. Nem zavarjuk hívságos ünnepléssel, de azt nem tilthatja meg nekünk, dr Vucskics Gyula, hogy szeretetünk szárnyán vele ne egyesüljünk, hogy mi, akik közvetlen közletről látjuk évek hosszú sora óta munkásságát, akik sokban munkatársai voltunk, vagyunk és Isten segítségével leszünk, és velünk ez új erővel föllendülő lap olvasói és az ő hivei meg ne emlékezzünk róla, ne egyesüljünk vele a hódolatban a Mindenható fölséges trónja előtt.

*

Dr Vucskics Gyulát dr Schlauch Lőrinc bibornok-püspök szentelte áldozó pappá; első szentmiseáldozatát ma huszonöt éve mutatta be a váradolasi plebánia-templomban Palotay László volt nagyprépost, akkor váradolasi plebános manufactorsága mellett. Ugyanakkor mondotta primiciáját az egyházmegye másik ifjú papja, Szentkirályi Zoltán volt országgyűlési képviselő, jelenleg bihari plebános is.

A mai ezüstmise alkalmával az újvárosi hívek megható módon nyilvánítk szeretetüket plebánosuk, dr Vucskics Gyula tb. kanonok iránt. A plebánia-templom főoltárán d. e. 9 órakor ünnepélyes nagy misét és az mellékoltárokon csendes miséket ajánlanak föl érte; ugyancsak ezzel az intencióval mondják ma a kapucinusok templomában és a váradvelencei plebánia-templomban is az összes miséket. Vasárnap délelőtt az Immaculata-zárda ajánlja föl érte a szent misét s aznap délután a növendékek házi ünnepély

Főraktár:

Nagy-Várad

Kossuth Lajos-u.

FEKETE SAS

épületben.

Turul-cipő

Elsőrangú, elegáns és jutányos.

Főraktár:

Nagy-Várad

Kossuth Lajos-u.

FEKETE SAS

épületben.

keretében tanusítják szeretetüket a férfiú iránt, a kinek számára mindenki buzgón kéri ma Isten bőséges áldását, tartós kegyelmét.

Háboru a Balkánon.

Várjuk a cáfolatát annak a hírnök, hogy a monarchia külügyi kormánya tétlen szemlélője lesz a szerbek benyomulásának a novibazári szandzsákba. Ez a tétlen szemlélődés merev ellentétben van Berchtold gróf külügyminiszternek a delegációban hangoztatott nyilatkozatával s szemben áll a monarchia keleti politikájával, amely nem tűrheti, hogy a tétlen szemléléssel megkönnyítsük a szerb haderő mozgását s a szlávság győzelmével olyan szellentűt nyissanak meg, a melyen át a kis balkániak tultengő nagyzási hóbortja megfertőzheti a mi határainkat is.

A háboru szinte operettszerűen indult meg a montenegrói határon, ma már túl van a nyitányon. Négy fronton áll a hadjárat s a négy fronttal szemben diadalmasan nyomul előbbre a török hadsereg.

Hadüzenet se kell hozzá. A tények maguk jelentették a hadüzenetet.

A ristováci csata.

Belgrád, okt. 15.

Az első délutáni órákban Ristovácból érkezett hivatalos jelentések szerint a csata a török és szerb csapatok közt még tart. Szerb részen két halott és négy sebesült van. A török csapatok, amelyek számát háromezerre becsülik, visszavonultak a határ mögé. A szerb kormány a törökök eljárását szándékos provokálásnak tekintik. El van azonban határozva, hogy nyugodtan várja a porta válaszáat a tegnapi jegyzékre.

Tuzit elfoglalták.

Podgorica, okt. 15.

Tuzi város és erődténye háromezer katonával megadta magát a montenegróiaknak.

A törökök támadása.

Konstantinápoly, okt. 15.

Gusiuje körül a határon lévő török csapatok erősítést kaptak és Offenzivába mentek át. A montenegróiakat visszaszorították, akiknek vesztesége tetemes. A Berana körüli harcok még tartanak. A Vranja és Tuzi körüli harcok nagyon véresek voltak.

Készülődnek az oroszok.

Pétervár, okt. 15.

A sajtó különböző orgánumai híreket

terjesztenek Oroszország hadikészülődéseiről. Rámutatnak arra, hogy a nyugati területeken a próbamozgósítás be van fejezve. Ezzel szemben a félhivatalos távirati iroda kategórikusan kijelenti, hogy ezek a híresztelések alaptalanok és a céljuk, hogy az izgalmat növeljék. A félhivatalos szerint a próbamozgósításnak revideáló jellege volt.

Sassanov utódja.

Berlin, okt. 15.

Sassanov külügyminiszter ellen irányuló áskálódások folytatódnak. A „Deutsche Tages-Zeitung“ Pétervárról érkezett táviratot közöl, mely azt tartalmazza, hogy Witte van kiszemelve Sassanov utódjának és Sassanov tokiói nagykövet lesz. Az idézett lap hozzáfűzi, hogy ez, ha igaznak bizonyul, aggodalmat kelthet, mert azt jelenti, hogy Oroszország eltér eddigi magatartásától.

A titokzatos Oroszország.

Pétervár, okt. 15.

A kadétek lapja, a Rjecs kijelenti, hogy a balkáni helyzet oly fenyegetőleg alakul, hogy nemcsak Ausztria-Magyarországnak, hanem Oroszországnak semlegessége is kérdésessé válik.

A szerbek haditerve.

Belgrád, okt. 15.

A 12.000 főből álló Drinahadosztály azt a parancsot kapta, hogy rögtön a hadüzenet megtörténte után lépje át a szandzsák határát. Zsivkovics tábornok-parancsnok állítólag megkísérelte, hogy Novivároson keresztül egész a Lim völgyéig hatoljon előre és ott Vukotics tábornok montenegrói hadaival egyesüljön és a plevljei török hadosztály elől elvágják a visszavonulás útját.

Az első török-szerb ütközet.

Belgrád, okt. 14.

A riszteváci és orbovói ütközet, amelyről eddig oly ellentétes hírek keringtek, a ma érkező jelentések szerint még sem lehetett oly heves, mint az első hírek jelentették, mert a törökök betörése folytán támadt harenak mindössze nyolc halottja van.

A hatalmak Montenegro ellen.

Bécs, okt. 14.

Nemcsak Oroszország, hanem Olaszország is nagyon fel van háborodva, amiért Montenegro a hatalmak beleegyezése nélkül megkezdte az ellenségeskedéseket és ezzel megakadályozta, hogy a hatalmak békeakciója sikerüljön.

Az adók befizetése szünetel.

Belgrád, okt. 15.

Az adófizetést ma egész Szerbia területére felfüggesztették.

Felkoncolt montenegrói csapat

London, okt. 15.

A Timesnek jelentik Belgrádból: Az a körülbelül ezer főnyi monte-

negrói sereg, amely a múlt pénteken éjjel Sziroka mellett a végzetes támadást megkockáztatta, majdnem az utolsó szál emberig elpusztult.

Mit veszettek eddig.

Cettinje, okt. 15.

A montenegrói főhadiszálláson vasárnap estig a következő adatokat állították össze a veszteségekről: Török részen elesett egy ezredes, négy tiszt, huszonöt altiszt és 650 katona. Megsebesült 92 katona és fogságba jutott 126. A montenegróiak vesztesége 148 halott, 582 sebesült, 2 katonának pedig nyoma veszett.

Nikita szubvenciója.

Pétervár, okt. 15.

A harcias párt kivitte a cárnál, hogy ne vonja meg Nikita királytól a szubvenciót. Így hát november elsején hiány nélkül fogják kifizetni a Montenegro-nak járó havi részletet.

Likör helyett puszkapor.

Bécs, okt. 15.

Tegnap délután az államvasut teherpályaudvarán elkoboztak 11 hatalmas ládát. A szállítmány Franciaországból jött és a fuvarlevélre ez volt írva: Likör. Feltűnt a kezelő személyzetnek, hogy a ládák túlságosan sulyosak. 900 kilogrammot nyomott egy-egy.

Az üzletvezetőség felbontotta mind a tizenegyet, az egyikben ruhanemű és egyéb utipodgyász volt, a többi tizben lőpor. Mivel a fuvarlevél meghamisítása így kiderült, az egész szállítmányt elkobozták és megtették a kellő lépéseket a hamis deklaráció miatt.

A hálókocsik és a háboru.

Budapest, okt. 15.

A Budapesti Tudósító-nak a magy. kir. államvasutak igazgatóságától kapott értesülése szerint a Berlin—Budapest—Konstantinápoly között forgalomban levő és a 301—904 és 903—304. számú vonatokkal továbbított hálókocsi járatását a hálókocsi-társaság kérelmére és mert a kocsi Budapest—Belgrád között igen gyengén van kihasználva, e hó 15-étől kezdve további intézkedésig Budapest—Belgrád között megszüntetik. E hálókocsik további intézkedésig csak Berlin—Budapest között fognak közlekedni.

Görög tartalékosok Triesztben

Budapest, okt. 15.

Triesztből jelentik: A napokban több ezer görög tartalékos katona fog ideérkezni New-Yorkon keresztül Észak-Amerikából a „Mártha Washington“ nevű hajóval. Francia és Németországból, továbbá Ausztriából 3000 görög katonát várnak Triesztbe, ahol a kibérelt teherhajók belsejét emeletekre és rekeszre osztva átalakítják hálótermekké.

N a g y v á r a d i

Tisztviselők Fogyasztási Szövetkezete

fűszer-, csemege-bor és gyarmatárukban

Telefon 769. sz.

legolcsóbb bevásárlási forrás.

Telefon 769. sz.

Rákóczi-ut, 9. szám alatt a Széchenyi szálloda mellett

A szerbek átlépték a határt.

Konstantinápoly, okt. 15.

Szerb csapatok a szandzsáknál átlépték a határt.

Bulgária a háború mellett.

Szófia, október 15.

A bolgár minisztertanács ma a háború mellett foglalt állást. A csapatok elfoglalták helyeiket a határon. Az ellenségeskedés minden órában megkezdődhetik.

Harc a szandzsákért.

Szaloniki, okt. 15.

A montenegróiak a szandzsák utvonalaikat akarták elfoglalni. A török csapatok visszaverték a támadókat.

Franciaország konferenciára készül.

Páris, okt. 15.

A francia kormány azzal foglalkozik, hogy már lépéseket tesz a háború után tartandó konferencia tárgyában. A konferencián a berlini szerződés signatarius hatalmai vesznek részt. A konferencia tárgya lesz, hogy mi történjen a háború után.

Európai veszedelem.

Bécs, okt. 15.

Előkelő katonai férfiú ma azt mondta, hogy a balkáni ügyből kifolyólag Európát nagy veszedelem fenyegeti. A balkáni államoktól ugyanis Oroszország nem engedi meg, hogy a győztes fél terület vegyen el. Viszont Törökország európai fegyverek nélkül győzelmet nem érhet el. Itt fog kezdődni az európai veszedelem.

Aláírták az olasz-török békét.

Róma, okt. 15.

Az olasz-török békeszerződést ma aláírták.

A király Budapesten. A háborús hírek mellett újra aktuálisakká válnak a magyar politikai kérdések. A bécsi delegációs ülészek a végéig járja s hir szerint Lukács László miniszterelnök a delegátusokkal együtt esütörtökön utazik vissza a magyar fővárosba.

A legközelebbi delegációs időszak terminusáról még ingadoznak a jelentések. Eredetileg úgy volt, hogy a delegációkat november 9-ére vagy 15-ére hívják össze, a mai táviratok pedig arról szólnak, hogy a Budapesten tartandó delegációk november 5-én kezdődnek. Ezt a terminust tegnap Lukács és Stürgkh miniszterelnökök hosszas tanácskozás után állapították meg. A delegációk ülése után a Ház pénzügyi bizottsága azonnal megkezdte az 1913. évi költségvetés tárgyalását.

A bécsi hírek most már határozott formában közlik, hogy a király november első napjaiban Budapestre érkezik. Ezt a hírt a király a delegátusok előtt tett nyilatkozataiban is megerősítette. Budapesti tartózkodása alatt több, az aktuális politikával összefüggő kihallgatás lesz.

Bérmálás Körözsladányban.**Gróf Széchényi Miklós püspök ünnepélyes fogadtatása.**

Öröm napjuk volt vasárnap, okt. 13-án Körözsladány község róm. kath. hiveinek, abból az alkalomból, hogy a bérmálás szentségének kiosztása végett gróf Széchényi Miklós v. b. t. t., megyés püspök a községbe utazott.

A főpásztor szombaton este utazott Körözsladányba, akit az állomáson, előkelő közönség jelenlétében Csánky Dezső járási főszolgabíró üdvözölt meleg szavakkal.

Ezután hosszú kocsisorral vonultak be a községbe. Az ut két oldalán az önkéntes tűzoltók álltak sorfalat, égő fáklyákkal. A községbe vezető uton szépen díszített és kivilágított diadal kapu volt felállítva. A püspök a harangok zugása mellett a plébániára, majd pár pere múlva onnét kíséretével a templomba vonult rövid imára. A templom fényárban uszott s a főoltár délszaki növényekkel szépen fel volt díszítve.

A templomból a megyés püspök gróf Merán János, az aranygyapjas-rend tagjának, a plébánia kegyurának kastélyába vonult, ahol el volt szállásolva.

Másnap, vasárnap reggel az egész község lakossága ünnepi díszben volt.

Reggel 9 órakor a zsufolásig megtelt templomban gróf Széchényi Miklós megyés püspök szent misét mondott. A környékbeli papság részéről, a kíséretében levő Brém Lőrinc titkáron kívül segédkeztek Dunay Alajos, Zelinka János, Pálffy Béla és Chilkó László plébánosok, Fehér Lajos és Somogyi Antal koadjutorok.

A szent mise után szent beszédet mondott a püspök s azután 451 gyermek és felnőttnek feladta a bérmálás szentségét.

Délelőtt 11 órakor a község, a ref. egyház, a tűzoltók, az ipartestület és a római kath. hitközség küldöttségei tisztelegtek a főpásztor előtt.

Délben látogatást tett a megyés püspök a község főjegyzőjénél, Tóth József ref. lelkésznel és id. Ferencsik Károly építésznel.

Délben a kastélyban ebéd volt a püspök tiszteletére.

Délután 4 órakor a megyés püspök kocsin Mezőberénybe hajtattott, ahonnan felutazott Budapestre.

Az intéző-bizottság ülése. A szövetkezett ellenzék intéző-bizottsága tegnap délelőtt tartotta meg ülését a néppárt helyiségében, melyről a következő hivatalos jelentést adták ki: A bizottság foglalkozván utolsó ülése óta történt eseményekkel, megállapítja, hogy a képviselők legutóbbi kitiltása törvény és házszabályellenes, miért is annak rendelkezéseit kötelezőknek el nem ismerik. Az intéző-bizottság semmi szükségét nem látja, hogy a szövetkezett ellenzék eddigi eljárásán változtasson. Tekintettel továbbá arra, hogy az ellenzéki képviselők erőszakosan meg vannak fosztva annak lehetőségétől, hogy törvényhozói és ellenőrzői kötelességüket a képviselőházban teljesíthessék, a bizottság a szövetkezett ellenzéki pártokat együttes gyűlésre hívja össze, hogy ott a válságos politikai helyzettel foglalkozzanak.

Egy magyar ifju kálváriája.**Ezer kilométert gyalog.**

Egy nem mindennapi eseményről számolunk be az alábbiakban. Az esemény maga lehetséges ugyan, hogy mindennap megtörténik, csak nem jut a nyilvánosságra.

Érdekesnek tartjuk az esetet megírni már csak azért is, hogy elolvasva okuljanak belőle s ne akadjon követésre az a szenvedések hosszú sorát végig járt fiatalember, aki tanulmány utra indult és kevésbe mult, hogy nem a külföldi rendőr fogdákat tanulmányozta.

Az első kísérlet.

Müllner Viktor nevével már egy ízben foglalkoztunk, mikor megírtuk róla, hogy egy praktikus pineérhívó készüléket talált fel, amit azonban kicsaltak tőle és míg mások talán busásan keresnek vele, addig ő egy veres fillért sem lát belőle.

Ez a fiatal ember, aki az ipar útját tanulta ki és négy világnyetvet beszél, elhatározta, hogy tudásának tökéletesítése végett külföldre megy. Szegény ember volt, pénzt csak annyit vitt magával a mennyit megtudott takarítani és amennyi Münchenig elég volt vasutra. Előbb Bécsbe ment, itt nem kapott munkát, tovább utazott Linzbe. Itt sztrájk volt, nem kapott alkalmazást, kénytelen volt Münchenbe menni. A szerencse itt sem kedvezett. Itt már azonban elfogyott a pénze, tehát gyalog indult neki a világnak.

Ezer kilométert gyalog.

Müllner minekutána Münchenben sem tudott boldogulni, gyalog indult Aueburgba. Innen a következő utat tette meg gyalog. Neuburg, Ulm, Stuttgart, Köln, Hauwer, Brüssel. Visszafelé Franciaországba csapott át, majd Bádénbe, innen Bazélbe ment. Francenfeld, Wintertur, Fridrichhofenbe ment és vissza gyalogolt Münchenbe. E rettenetes hosszú utat egy krajcár nélkül, gyalog tette meg Müllner. Utközben összesen négy hétig dolgozott. Lábáról lerongyolódott a cipő, ruhája az ut porától szennyes volt, szakála a 21 éves fiatalembernek csaknem a mellét verte.

Napokon keresztül minden esése az volt, amit a vad körte fák nyújtottak. Ha egy-egy kisebb városba ért, előbb munka után látott, azonban mindenütt elutasították, mert magyar volt. Hogy mégis keressen magának valami eseséget, zongorákat hangolt potom 2-3 márkáért. Ha a körülmények úgy hozták magukkal, vendéglőkbe ment és ha volt zongora, ami a legtöbb helyen volt, hozzáült és játszott rajta, amiért aztán kapott 2 márkát.

A müncheni városi orvos és a klinikai tanár.

Badenben Müllner az édesatyjától, aki tanító Gyulán, levelet kapott, melyben mellélkelve volt a sorozási idezvény. A levelet Müllner augusztus 25-én kapta meg és a sorozás szeptember 2-ára volt kitűzve. Müllner nem akart kellemetlenségbe keveredni a katonasággal, mindenáron haza akart jönni. Elhatározta, hogy felmegy az osztrák-magyar konzulátushoz és szabadjegyet kér hazáig. A konzulátuson érthetetlen módon meg akarták tagadni. De mert Müllner itt erélyesen követelte, hogy adjanak legalább felvilágosítást, hogy mitévő legyen, elküldték a konzuli küldöttséghez. A küldöttség sem adott szabad jegyet, hanem elküldte a városi tanáshoz, hogy ott az orrossal vizsgáltsa meg magát.

A rengeteg ut annyira és nélkülözés annyira megviselték a fiatal embert, hogy már alig tudott elvánszorogni a városi orvoshoz. Ennek az orvosnak az volt a kötelessége, hogy Müllnert megvizsgálja és bizonyítványt állítson ki arra nézve, hogy megteheti-e gyalog az utat Magyarországra Gyuláig. Müllnernek véres, sebes volt a lába a gyaloglástól, de az orvos kiállította a bizonyítványt, hogy képes gyalog elmenni. Müllner egy kissé megijedt, de nem vesztette el lélekjelenlétét, hanem elment a müncheni klinikára. Ott egy tanárnak előadta baját, mire az lelkiismeretesen megvizsgálta és kiállította a bizonyítványt, hogy Müllner tudócsucshurutban szenved és a lábai is annyira ki vannak merülve, hogy nem bír gyalog Magyarországra menni.

Az orvosnak rossz tapasztalata van a magyarokról.

Müllner a klinikai tanár bizonyítványával visszament a városi orvoshoz. Elképzelhető milyen fogadtatásban részesült. Megmutatta a bizonyítványt, mire az orvos hevesen tört ki:

— Na hát ez a legnagyobb disznóság.

Majd el akarta venni Müllnertől a bizonyítványt, hogy összetépi. A fiatalember azonban nem adta vissza a fontos okmányt és ennek köszönheti ügyének jobbra való fordulását.

— Most mit tegyek magával?

— Semmit! Tévedett a doktor ur!

— Eh én nem beszélek magával, nekem a magyarokról rossz tapasztalataim vannak.

— Doktor ur úgy járjon el, hogy ezért helyt fog állani, mert most hivatalosan jár el és nemzeti gyűlöletének nem szabad utat nyitnia.

Végre is kiállította az orvos a bizonyítványt, hogy a fiatalember lába jó, de a melle rossz, tehát nem mehet gyalog haza.

Az államrendőrségen.

A német hatóság még a bizonyítványra sem állította ki a jegyet Gyuláig, hanem csak Budapestig. Ez is elég volt egyelőre. Budapestig tehát vonaton juthatott el Müllner. Budapesten, mert nem volt pénze, az államrendőrségre ment, hogy kényszerutlevelet kapjon. Az államrendőrségen mindjárt a portás állta útját és nem akarta az illetékes ügyosztályba engedni.

Sőt mikor Müllner követelte, hogy bocssássa az utlevél osztály elé, a portás a fogda kezelőjét hívta és le akarta csukatni, természetesen megfelelő goromba módon. Csak akkor engedte tovább a portás, mikor Müllner figyelmeztette a következőkre. Végre megkapta az utlevelet és haza mehetett Gyulára.

Zeppelin hajógyára és Kitzelmann műhelye.

Müllner Viktor tegnap bent járt szerkesztőségünkben és regényes utjáról több dolgot elmondott. Ezek között nem egy igen érdekes is van.

Többek között utjában Fridrichshafenben is megfordult. Mindenáron be akart jutni az ottani híres Zeppelin léghajógyárba. Levélbeli kérelmére nem adtak semmit, mire elgyalogolt a telepre és ott azzal az indokolással, hogy csakis azért gyalogolt Münchenből ide, hogy léghajón dolgozzék, a művezető egy hétre alkalmazta. Müllner elragadtatással beszélt a telepről. Éppen akkor a Hanza felépítése volt folyamatban. Ennek a léghajónak felépítésénél dolgozott Müllner. Naponta 3 márkát kapott érte. Szeretett volna tovább is itt dolgozni, azonban erre az egy hétre is csak szivességből alkalmazták.

A léghajógyárból Veilerbe ment a fiatal vándor. Itt egy Kitzelmann nevű asztalosmesterhez szerződött.

— És mi lesz a fizetésem? kérdezte Müllner.

— Majd meglátjuk, hogy dolgozik.

Es Müllner dolgozott reggel 6 órától este nyolc óráig egy héten keresztül. Mikor letelt a hét Kitzelmann ur napi 3 márkával fizette ki vándorunkat.

— De mester uram, egy kezdő is többet kap és én még többet dolgoztam, mint a többiek.

— Mit, csak nem fogok egy buta magyarnak annyit fizetni, mint a mi embe-reinknek.

Müllner egész uton türt mindent, de most, mikor a magyart butának nevezte egy Kitzelmann, elhagyta a türelme. Az ajtóhoz ugrott s azt lezárva Kitzelmann urnak két hatalmas nyaklevessel fizette vissza a sértést. Es Kitzelmann tudta, hogy megérdemelte a csattanós fizetséget, mert mikor magához tért nem adta vissza a két magyar ötöst, hanem lebélyegezte a munkalapot és és annyit mondott:

— Távozni!

A francia légióban.

Utközben az is érdekes volt, mikor Müllner Burgheimban kevésbe mult, hogy a francia légióknak nem lett tagja. Munka utáni futkosásban két igen kedves urral hozta össze a sors Müllnert. A két ur mindjárt étterembe vitte vándorunkat és jól megvendégelte. Roppant tetszett az uraknak, hogy magyar emberrel van dolguk. Természetesen finom borokat itttak Müllnerrel, aki nyomban sejtette, hogy a két ur nem járhat egyenes uton. Szép lassacskán a lakoma alatt kivette a két urból, hogy öt Párisba akarják vinni a légióba, onnan pedig valamelyik francia gyarmatra. Müllner adta a kedvet a légióskodáshoz, azonban tudta, hogy ez a két ur titkos ügynök, és ha rendőrnek szól, nyomban lefűlelik őket. Mikor a lakomának vége volt és következett a szerződés aláírása felállott Müllner

— És most hordják el magukat az urak, mert rendőrért kiáltok!

A két ur fizetett és tényleg úgy eltűnt, hogy Müllner sohasem találkozott velük, sőt távozáskor még 10 márkát is kapott hallgatás fejében...

Tanulmányutnak épen elég volt, de hogy miként tudja majd Müllner értékesíteni, az a jövő titka.

Főkapitány ur hol az Ön garanciája?

Kedvetlenül bár, de kénytelenek vagyunk itt a nagy nyilvánosság előtt ismét megtárgyalni azt a rendezetlen, hibás és tarthatatlan nexust, amelyben mi, a nagyváradi közönség komoly napisajtója állunk a helybeli rendőrséggel.

Közös érdekeink vannak nekünk a nagy közönséggel s a rendőrségnek legegyszerűbb kötelessége ezt a közös érdeket szolgálni, mert hiszen tulajdonképpen ezért van.

A rendőrség e küzdelem munkásságáról, továbbá a napi eseményekről hivatalos kiadványban, u. n. kommunikében értesíti, tájékoztatja a közönséget. A kommunikével kell, hogy bizonyítsa, hogy él, dolgozik, ellenőrzi a napi életet és eredményeket ér el.

Igy képzeljük el mi az ideális kommunikét. És mit kapunk mi a közönség számára? . . . Inascsinyeket, kofaheceket, tyuk- és kövér kacsalópásokat. Ez ugyebár elég szép szegénységi bizonyítvány a nagyváradi rendőrség működéséről. Ugyan mit szólna ahhoz a nagyváradi újságolvasó közönség, hogyha csak ennyit és nem többet adnánk közre az ő közszolgálati tevékenységükről.

A rendőrség tehát valósággal provokálja azt, hogy velük foglalkozzunk. Gyarlóságukat, szervezeti gyengeségüket nem tekintve, minduntalan szenzációs baklövéseket tesznek, eltitkolnak beigazolt és megváltozhatatlan tényeket, nevetségesen minősítenek s családi ügyekké magasztalják a közönséges csalókat. Hát el lehet várni ilyenek után, hogy a város polgársága s az egész társadalom meglegedését és dicséretét nyilvánítsa? . . .

Honnan tudja meg a közönség, hogy eredményesen működő rendőrsége van, ha nem a sajtóból? Hogyan akar a rendőrség maga iránt bizalmat gerjeszteni, ha nem tájékoztat bennünket munkája eredményéről? . . . Vagy talán nincsenek eredményei, amelyekről beszélni lehet? Ez is meg lehet.

Konstatálnunk kell tehát, hogy a rendőrség nem áll azon a nivón, amelyen Nagyváradon állnia kellene. Azonban féltetéve a nyilvánosság további jogos kritizálását, tényként kell leszögeznünk azt is, hogy a sajtóiroda még a legprimitív kötelességét sem teljesíti. Ez pedig abban állana, hogy ami történt, azt adja ki; ha már t. i. eredményekről nem tud beszámolni.

Hogy aztán miért nem adják ki a napi eseményeket, hja! annak sok oka-foka van.

Először is megtiltotta a főkapitány az egész rendőrtisztikarnak, hogy bármit is privátim vagy hivatalosan elmondjon az újságíróknak. Csak a sajtóiroda vezetőjének szabad elmondani. — Helyes. Tehát minden a sajtóirodára van koncentráva.

Most mit nem szabad ennek a jó sajtóirodának megtudni illetőleg közre adni? . . . Nem szabad közre adni olyan dolgot, amelyet a nyomozás érdekében el kell titkolni.

— És nem szabad kiadni családi ügyeket — mondja a bűnügyi kapitány.

Mert hogy konkretizáljuk a kis ügyet, hát tudni kell azt, hogy egyik laptársunk értesült privátim egy Ujhelyi nevű ur esinos szökéséről, aki csalta, lopta és elcsábította hölgyét. Házasságot ígért, fiumei esküvőt és végül a nő 6000 koronájával szépen megugrott mellőle Amerikába.

Az illető lap munkatársa délután 4 órakor érdeklődött a rendőrségen, hogy igaz-e ez? És ekkor a méltóságos „hivatalos titok” már le volt leplezve: az újságíró kapott egy táviratot, amelyben arra kéri a fiumei rendőrséget, hogy tartóztassa le Ujhelyi Lajost.

Az újság ezt szépen megírta. De a kommunikében hire-hamva sem volt az ügynek. Habár a jó Ujhelyi Lajos már vigan vitorlázott valahol a végtelen Óceánon, azért a nagyváradi sajtó többi tekintélyes számát a rendőrség nem tartotta szükségesnek informálni. És miért? . . . Mert ez kérem szépen családi ügy.

Hát kérdezzük teljes tisztelettel a Főkapitány urat, aki biztosított bennünket a sajtó ankét alkalmával, hogy mindent ki fognak adni, ami kiadható — kérdezzük: hol érvényesül itt az ő határozata és hol van itt a garancia? . . . Reméljük, hogy végre teljesen rendezve lesz ez a kérdés.

Látogatás az inasotthonban.

Vidám láрма veri föl egy estenként a nagyváradai iparos tanulók otthonának Sztaroveczky utcai házát. Negyven fiatal fiu jön haza kifáradva a műhelyekből. A fáradásnak ugyan nyoma sem látszik rajtuk, mert alig hogy kimosakodnak a fürdőszobában, azonnal a footballhoz fognak. Valóságos mester egyik másik tanuló ebben a játékban, de nem csoda, hisz a NAC ifjusági csapatának csaknem valamennyi első rangú tagja.

Azonban megszólal a csengő s a fiuk az ebédlőbe sietnek. Új szórakozás várja itt őket a tegnap félbe maradt tárgyak továbbkészítése. Mert nagyon sokoldalú emberkék ezek. Aki még az előbb valamelyik kovács műhelyben a nehéz pörölyt forgatta, most finom kis platinatűt vesz a kezébe, megtűzesíti azt s gyönyörű figurákat éget egy toalett tükörre.

A másik, a kárpitos tájképet fest egy levél-dobozra. A harmadik cirádákat és egy papírvágó képre, míg a negyedik egy itatós lapját diszítgeti. Ezek még kezdők. Többen a nyers anyagot készítik elő a munka alá, mások a családfőnek segítőkészek, egypáran pedig Mikecs az otthon rajzoló-mesterének a keze alá adják a szükséges dolgokat.

Azonban megint szól a csengő és félbeszakad a munka. Párolgó étel, kellemes illattal telik meg a tágas ebédlő. Jókedvű fiuk sürögnek-forognak a nagy kondérokkal. Előbb is a gazdájukat szolgálják ki, aki gondot visel rájuk. Mert a családfő is velük étkezik mindig. Ez teszi éppen olyan meghitté, olyan barátságossá és családiasá az otthon egész tájékát.

Ebben természetesen nagy része van a családfő kedves feleségének, akinek mindenik fiúhoz van egy-két barátságos szava. Nélküle bizony sokan keservesen megéreznék az anyai szeretet melegének a hiányát. De ez a derék magyar asszony elfeledteti ezt velük, a családfő pöttymányi fia az egyik tanuló ölében ül s egy tányérból esznek. Jobb az, amit a Pista ad, mint amit Guziné erőszakol reá.

Vacsora után még egy ideig beszélgetnek, mesélnek, tréfálkoznak, aztán lefeküsznek, mert reggel 6 órakor kell kelni s holnap megint új munka vár rájuk.

Neugebauer Vilmos az Országos Gyermekvédő Liga új igazgatója tegnap tartott szigorú vizsgálatot az Otthonban és természetesen mindent a legnagyobb rendben talált. Elismerését is fejezte ki Deryey Imre családfőnek, külön a feleségének és külön Szücs Izsónak az intézet mintászerű karban tartásáért.

Mint értesülünk az Otthont a közel jövőben kibővítik 100 tanulóra. A kibővítés a felsőipari szakiskola fölállításával kapcsolatos. Jelenleg 40 tanuló számára van berendezve, akik közül 6 városi árva.

Az inasotthon városunknak igen fontos szociális intézménye és a fejlődés magasabb fokáig számottevő munkát végez majd a város ipari fellendülésében.

(—rs.)

HIREK

*** A gyáriparosok szövetségének közgyűlése.** A magyar gyáriparosok orsz. szövetségének nagyváradai fiókja időnként tartandó közgyűlései mindig esemény számba mennek, nemcsak azért, mert azokon a kereskedelmi kormány is képviselteti magát, hanem főleg azon okból, mert rendszerint valamelyik kiváló, országos nevű közgazdasági szakértő tart nagyszabású előadást a közgyűlés keretében aktuális, vagy általános érdekű kérdésekről. Különösen dr. Hegedüs Lóránt, orsz. képviselő, a gyáriparosok szövetségének nagyváradai alelnökétől hallottunk már több ízben ezeken a közgyűléseken tanulságos előadásokat. Ilyen ritka alkalom lesz vasárnap, október 20-án. A gyáriparosok szövetségének nagyváradai fiókja ugyanis vasárnap délelőtt 11 órakor a városháza nagytermében ünnepélyes közgyűlést tart, amelyen a kereskedelmi miniszter képviselőjében Szűry János min. tanácsos, dr. Hegedüs Lóránt orsz. képviselő és dr. Gratz Gusztáv orsz. képviselő, a szövetség ügyvezető igazgatója. Az ünnepélyes közgyűlésen dr. Hegedüs Lóránt tart nagyérdekű előadást „A magyar gyáripar filozófiája” cím alatt. A diszgyűlésre tegnap becsátotta ki a meghívókat dr. Moskovits József, a nagyváradai fiók elnöke.

*** A miniszter részvéte.** Beöthy László kereskedelemügyi miniszter Takács Sándor tragikus halála alkalmából a következő levelet intézte a Magyar Aero-Klub elnökéhez:

Öszinte megilletődéssel értesültem Takács Sándor mélyen megrendítő, tragikus szerencsétlenségéről. A magyar aviatika mély gyászában szívből osztozom és a szomorú alkalmából indítva érzem magam az Aero-Klub igen tisztelt elnöksége előtt legmélyebb részvételem nyilvánítani. Öszinte tisztelettel Beöthy László.

*** A hős ujonc.** Ma délután 1 óra tájban a Nagypiac-téren egy korezmába betért Katona Imre bárándi regruta. Leült egy asztalhoz és borozott. Egy ismeretlen alak hozzá fordult a telt korezmahelyiségben és azt kérdezte tőle, hogy mit keres itt és miért busul? Katona Imre dühbe gurult a feltett kérdésekre. Az ismeretlen tovább évdött vele... „talán otthon hagyott babádat sajnálsz?” Erre Katona dühbe jött, lármázott, mire az ott tanyázó eigányok — muzsikások — kitessékelték Katona Imrét az utcára. Ezért a bárándi legény dühös lett, csupasz ököllel az ablaktáblát bevverte. Az üveg ereit felvágta s megsebesítette. A sérült ujonc bevitetett a biharmegyei kórházba.

*** Cselédháboru Élesden.** Élesd-ről tegnap vonultak be a legények katonáinak. A bucsuzkodás egész éjjel tartott, sőt tegnap délig húzódott. Délben, mikor a legények már vonatra ültek és a sok síró lány hazafele igyekezett, a lelkeszlak előtt miért nem egymásra rontottak a lányok. Vargyi Lidia, Határ Zsuzsa, Benes Juliska és Alpári Vilma voltak a leghősebbek. Egymás hajába ragadva, olyan csatát vívtak, hogy csakhamar százával akadt nézőjük. Mikor a hajtépázást megelégtették, dorongokat kaptak fel és azzal verték egymást. Végre is a rendőrség vonult ki és vetett véget a szokatlan botránynak.

*** Nem borotválak Tenkegöbden.** Tenkegöbden Frank József ép úgy végezte az emberek borotválását vagy nyírását, mint akár a községi kovács a foghuzást, vagy a lópatkolást. A fizetés természetesen nem kevés 5 korona volt, hanem egy évre egy félvéka buza, tengeri, vagy esetleg krumpli. A vastagabb haju és gyermekes családfők természetesen többet fizettek, mint a kopasz atyafiak. Elég jó meneteli üzlet lett volna a Frank üzlete, ha ezeket az előfizetési díjakat legalább minden hónapban megismételték volna. Mivel azonban erre nem volt kilátás, Frank az évi díjat beszédte és szépen értékesítette is, aztán nem törődve a tenkegöbbediek hajával és szakálával, kerekét oldott, hagyván a görbedieknek a feleségét. A görbediek a Frank távozását csak akkor vették már észre, mikor túl hosszú volt a hajuk és erősen szurós a szakáluk. Felkeresték hát Frankét, aki azonban kijelentette, hogy ő sem bárortválak, sem haját vágni nem tud. Erre a görbediek feljelentették Frankot az ügyészségen, ahol kiadták a letartóztatási rendeletet ellene.

*** A tudós esküdt.** Kacz József Liliom-utca 5. szám alatti udvarán faluról érkezőknek szállást ad. Több bélfenyéri szerk hajtott be udvarára. Köztük Fodor András bélfenyéri esküdt, aki ujoncokat kísért Nagyváradra. Kacz, aki különben Jungeisz és Weisz pálinka kihordója, italt is adott Kovács N. László, Kovács M. József és Fodor Antal bélfenyéri legényeknek, akik ivás közben össze különböztek Kacz Józsefnevel. A diferenciák kiegyenlítése végett haza hívták Kacz Józsefet, aminek az lett a következménye, hogy 7 korona követeléséért, melyet az előbb felsoroltak megfizetni nem akartak, Fodor András bélfenyéri esküdt kocsiját és lovát délelőtt 11 órától este 6-ig zálogba tartotta, előle a kaput elzárta. Emiatt Fodor András panaszt emelt, mondván: „En esküdt ember vagyok és tudom mi a törvény.” A személyes szabadság megsértéséért elégtételt kérek és a kocsim, lovam kiadását kérem a rendőrkapitányi hivatalnál.

*** Bottó Ferenc ékszerei.** Néhai Bottó Ferenc volt nagyváradai ügyvéd tekintélyes vagyonát egy Nagyváradon felállítandó főziskola javára hagyta. A hagyaték nagy része kintlevő követelés ingatlanból állott. Azonban a hagyatékban volt néhány darab arany tárgy is, amelyeket azóta letétben őriztek. Most azután a város elárverezteté ezeket az ékszereket. Erre nézve Komlóssy József gazd. tanácsnok a következő árverési hirdetményt adta ki:

A Nagy-Várad városa által kezelt Bottó alapítvány tulajdonát képező s leltárilag 182 koronára értékelt ingóságok u. m.: 3 drb. aranygyűrű, egy drb. arany ingomb, 2 drb. régi ezüst tallér és 1 drb. arany órakules — alulírott hivatalos helyiségében (Városháza I. emelet 28. sz.) folyó évi október hó 21-ikén d. e. 10 órakor nyilvánosan elfognak árvereltetni. Vevő a vételárat azonnal köteles lefizetni és a megvett tárgyat átvenni. Nagy-Várad, 1912. október hó 15. Komlóssy József, tanácsnok.

*** Gyógyszerésztanfolyam.** Nagy-Várad város rendőrkapitányi hivatala ezuttal értesíti az érdeklődőket, hogy a vallás- és közoktatásügyi minisztérium a gyógyszerészgakornokok kiképzésére és a gyógyszerészsegédi idő tárgyában rendeletet adott ki. Ennek szadályozását célzó intézkedés a következő: A gyógyszerész-gyakornoktól a következő alap-kellékek kívántatnak meg: először jó egészség, különösen jó látás és hallás. Másodsor: gimnázium, vagy érettségi bizo-

Valódi Amerikai és Chas-sala cipők, legjobb Bor-alino és Pichler kalapok

REICHARD áruháza

cégnél szerezhetők be.

nyitvány. A reáliskolát végzettnek a latin nyelvből kiegészítő érettségi vizsgát kell tenni. Ugyanilyen előképzettségű nők is lehetnek gyakornokok; erre az engedélyt a vallás- és közoktatásügyi miniszter a belügyminiszterrel egyetértőleg adják meg az engedélyt. E szabályokat átmeneti intézkedés képen azonban még 1913. szeptember hó 1-ig az 1892. évben kiadott szabályzat 3. §-ában megszabott középiskolai előképzettséggel bíró tanulók is felvehetők az eddigi módon gyógyszerész gyakornokoknak.

* **Felülfizetés.** A katolikus legényegylet október 5-iki szüreti multságán felülfizettek: Özv. Ováry Sándorné 5 korona, Bőcz Géza 5 korona, Janosó Lajos 3 korona, özv. Tóth Jánosné 2 korona, Mellau Márton 2 korona, özv. Kolozsváry Sándorné 2 korona, özv. Krentz Ferencné 2 korona. A szíves adományokért hálás köszönetét fejezi ki ezúttal is az igazgatóság.

* **Járvány.** A biharnagybajomi járás főszolgabírája bejelentette tegnap az alispánnak, hogy *Bakonszegen* a vörheny járványos betegség fellépett. Az élesdi járásban *Bogy* községben fellépett, *Gálosházán* pedig megszűnt a ronesolótöröklob.

Vadász urak figyelmebe. A közelgő adászi évadra való tekintettel felhívom a nagyérdemű vadászközönséget, hogy fegyver és vadászati cikkek beszerzését válasszon eszközölje. Óriási választékot talál itt a legelőkelőbb gyártmányú fegyverekből, a legjobb töltények egy külföldi mint belföldi löporral készültek a legpontosabban készítve s ajánlom fegyverjavító műhelyemet, hol szakszerűen, gyorsan és pontosan eszközök minden nemű fegyverjavítást. Ne adják fegyvereiket kontárok kezébe mert azok tönkreteszik és később többé fog kerülni annak hejreállítására. M. kir. löporáruda Telefon 269. Tanoncok felvétetnek. **Ladányi József** puskaműves, fegyverkereskedő, Nagyvárad, Pécs.

x **Jókarban levő zongorát** kézalól veszek. Cim a kiadóhivatalban meg tudható.

* **Hetek óta** feltűnést kelt már a Rákóczi uti Gerliczy-palotában készülő **Szent Antal** gyógyszer-tár. A városi főorvosi hivatal ma vizsgálta azt meg s miután egy a berendezést, mint a raktáron levő gyógyszereket helyesnek és az előírt törvényeknek megfelelőnek találták; hivatalosan is megnyitották azt. Ez alkalommal magunk is megnéztük az új gyógyszer-tért, amelynek nemcsak külseje, de belső berendezése is valóban modern.

x **Kossuth utca 6.** számú ház Körös felőli oldalán 3 szoba, fürdő-szoba és mellékhelyiségekből álló modern emeleti lakás november 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztár részvénytársaságnál.

* **Uj Lexikon.** Révai-féle (eddig 5 kötet jelent meg), továbbá mindenféle könyvek Benkő Artur Rákóczi-uti könyvkereskedésében. Antiquar könyveket jó áron veszek.

KOSSUTH-U. 2. sz. ház emeletén két szoba s mellékhelyiségekből álló lakás nov. 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

* **A német, francia és angol nyelvekben** tökéletes kiképzést nyerhetnek legalább középiskolai műveltséggel bíró egyének a Rose-rendszerű nyelviskolában (Bémer tér 1. szám). Beiratkozás mindenkor. Tandíj óránként és személyenként 1 korona 50 fillér

Középiskolai
magánvizsgára-, érettségire-, javító vizsgákra **egész nyáron** **dr. Kállay-fele szemina-**
riumban (Budapest, IX. Lónyay-utca 18 b. Telefon 125-38.) Eredményei köz-tudomásulag kiválóak.

x **TUZIFA** hasábos és aprítva, ugyszintén elsőrendű porosz kőszén házhoz szállít **Weiszberger és Társa.** Telefon 688. Telep: Váradvetence, vasutná.

x **Ungváry Gergely** könyv- és papirkereskedése Nagyvárad, **Rákóczi-ut** (Orsolya-zárda). Ajánlja dúsan felszerelt raktárát, **szép-irodalmi és ifjúsági** könyvekben, valamint **le-ujabb művészi lapokban.**

Keletindiai kézimunka és Perzsa-szőnyeg kiállítás!

Itt még nem látott dolgok a ..

Rákóczi-ut 13. sz alatt

(uj Waislovits-féle palotában.) Nyitva e hó 12-étől reggel 8-tól este 7 óráig. A kiállítás csak e hó végéig tart. **Belepdíj nincs**

SZÍNHÁZ

Heti műsor:

Szerda: GunyvacSORA.
Csütörtök délután: Ocskay brigadéros (Ifjúsági előadás), este: GunyvacSORA.
Péntek: GunyvacSORA.
Szombat: Asszonyfaló.
Vasárnap délután: En vagyok a néni, este: Abrahám a menyországban.

A Gunyvacsora. Ma este lesz a bemutatója Sem Benelli olasz drámaíró világhíres drámájának, a Gunyvacsorának. A klasszikus szépségű darab bemutatójára rendkívül nagy előkészületeket tettek a színháznál, hogy úgy a rendezés, mint az előadás méltó legyen a nagyhatású dráma nivójához. Thurányi, Étsy Emma, Tóth Elek, akik hatalmas drámai szerepekben lépnek fel, a legapróbb részletekig kidolgozták szerepeiket, hogy a darab poétikus szépségei s megragadó drámai ereje minden árnyalatában érvényesülhessen.

Az Ocskay brigadéros ifjúsági előadása. Csütörtökön délutánra a színház igazgatósága Herezeg Ferenc klasszikus színművét, az Ocskay brigadéros tüzte ki műsorra. Szép és nemes intenciók vezérelhetik a színház igazgatóságát, hogy annyi munka, annyi új darab próbája között az ifjúságra is gondol és a megfelelő darabok előadásával mintegy hozzájárul az iskola kulturmunkájához.

EGYESÜLETEK

A kath. kör választmányi ülése.

A nagyváradai katolikus kör választmánya ma, szerdán, október hó 16-án este 6 órakor ülést tart saját helyiségében.

IRODALOM

A Zászlónk ifjúsági folyóirat októberi száma ismét a szokott magas színvonalu, érdekes tartalommal jelent meg. A cikkek közül kiemeljük a következőket: A bécsi misztikus napról. *Izsóf* Alajos; — Kisérő írás egy tanár koporsójára. *Izsóf* Alajos; — A Zászlónk aviatikusának érdekesítő története. *Sárányi* István; — Katonákért jöttem. (Költemény.) *Szalay* Mátyas. Az ezüst flotta kincs. (Regény) *Orbán* Dezső. A rovarvilág méregkeverői. *Vörösváry* Ernő; — Sioux főnök a multban. *Kanizsai* Ferenc; — Tudós Galeotti uram páros viaskodása. *Dónászy* Ferenc; — Hová mennek a madaraink? *Bittera* Gyula. Ezenkívül igen sok apróság, szebbnél-szebb kép és az ifjúság rovata a Fakató ügyek, teszik élénkké, változatosabbá a magyar ifjúságnak ezt a közkezdveit, kitűnő folyóiratát.

SPORT

Avasárnapi bajnoki mérkőzés.

Szép sportévezetben lesz része a nagyváradai sportszerető közönségnek vasárnap a Rhédey-kerti sporttelepen, amikor is a NSE a DTE-vel játsza le bajnoki mérkőzését. Természetesen az NSE is sokkal erősebb összeállításban fog szerepelni, mert beteg játékosai már felépültek.

Vasárnap majd lehet következtetni, hogy melyik az első csapat Nagyváradon, mert a NAC a tavaszi mérkőzés óta nem került össze az NSE-el, pedig az NSE Kürschner, Katona, Strasser stb. stb. megérkezése előtt többször kihivta.

Előtte a NSC a DNY, SC csapatával játsza le bajnoki mérkőzését s ez is izgató lesz, mert meglátjuk milyen klassist képvisel a debreceni csapat; s milyen helyet fog magának a bajnokságban biztosítani.

A NSC kétségtelenül be fogja bizonyítani, hogy Nagy-Várad harmadik legjobb csapata.

Délelőtt a Moskovits AC fog a szövetségi díjért játszani s NSC II. csapata fog egy váradai csapattal mérkőzni s ez 20 filléres training jegy mellett lesz megtekinthető.

Uj pályaorvos. A NAC választmánya Dr Katz Lajost a nagyváradai orvosi kar fiatal tagját pályaorvossá választotta, ki a tisztséget el is vállalta, s a vasárnapi labdarugó mérkőzésen már funkcionált is.

Leányok tornászata. A nőnevelés öröndetes fejlődése mellett sincs meg városunk leánynevelő intézeteiben a tornatanításnál az egyöntetű céltudatos eljárás, mi a testi és szellemi erők harmonikus fejlesztését segítené elő. — Hogy az e téren tapasztalt hiányok megszűnjenek, a községi iskolaszék módot kíván nyújtani arra, hogy városunk bármely jellegű és fokozatu iskoláinak tanítónői a mai kor követelményeinek megfelelő tornatanítás módszerét és anyagát tanulmányozhassák s a célból a Tisza Kálmán-téri közs. polgári leányiskola tornacsarnokában hétfő és csütörtökön délután 3-4-ig két-

három óra terjedő díjmentes tanfolyamot rendez.

A tanfolyam vezetésére Lakatos Béla állami főreáliskolai tornatanárt sikerült az iskolaszéknek megnyernie, kinek egyénisége, szakértelme és általában ismert buzgalma biztosíték arra, hogy a tanfolyam a résztvevő hölgyek érdeklődését állandóan lekötí s a célzott siker minden intézetnek hasznára lesz. — A tanfolyam, amelyre igen sok jelentkezés történt a községi iskolák, tanítónők köréből, már legközelebb kezdetét veszi.

IGAZSÁG- SZOLGÁLTATÁS

§ Elitették a hitvesgyilkost.

Negyednapja folyt már a nagyváradi királyi törvényszék esküdtbirósága előtt az esküllői hitvesgyilkosság ügyének tárgyalása. Tegnap délelőtt végre befejezték a perbeszédet is és az esküdtek hosszas tanácskozás után meghozták a verdiktet. A bíróság Puskó Gergelyt 5 évi fegyházra ítélte, míg a községi bírót, akit bűnpártolásért vontak felelősségre, a vád és következményei alól felmentette. Az elitelt semmi ségi panaszt jelentett be az ítélet ellen.

TÁVIRÁTOK

A kolozsvári parket-gyár égése.

Kolozsvár, okt. 15.

(Saját tud.) Az este 9 óra után a kolozsvári parket gyár kazánja ismeretlen módon kigyuladt. A tüzőltók azonnal kivonultak a helyszínre, azonban éjjelig még nem tudták a pusztulást megakadályozni.

A grafikai gyár égése.

Budapest, okt. 15.

(Saját tud.) A Csanádi uton lévő grafikai gyár ma este kigyuladt. 10 órakor még nem sikerült a tüzet lokalizálni.

Lövöldöző szerbek.

Zimony, okt. 15.

(Saj. tud.) A minap egy osztrák és magyar haditengerészeti őrző naszádra, amikor a Száván gyakorlatokat végzett, a szerb partokról kettő éles lövést tettek. Emberéletben nem esett kár. A naszád folytatta tovább gyakorlatait.

A balkáni követek elutaztak.

Konstantinápoly, okt. 15.

A Balkán államok követi és személyzetük ma elbucsztak és hajón elhagyták Törökországot.

Hadik és Barcsay párbaja.

Budapest, okt. 15.

(Saj. tud.) Gróf Hadik János volt

államtitkár és Barcsay Ferenc munkapárti képviselő között ma d. u. kardpárbaj volt. Barcsay az orrán és karján megsebesült. A felek nem békültek ki.

Merénylet Roosevelten ellen.

Milvaucke, okt. 15.

Roosevelt volt köztársasági elnökre revolverrel rálőttek. Roosevelt megsebesült. Egy szocialista Rooseveltenre lőtt: mellén megsebesítette. Sebesülése ellenére Roosevelt anélkül, hogy az orvosoknak megengedte volna a seb megvizsgálását, egy gyűlésre ment, ahol majdnem egy óra hosszáig beszélt. A nagy vérvesztés következtében végre abba kellett hagynia a beszédet, mire a kórházba szállították. Az orvosok megállapították, hogy nincs közvetlen veszély. Miután az orvosok eddig nem tudták kideríteni a golyó helyét, Röntgen-vizsgálat válik szükségessé. Roosevelten a maga lábán, minden segítség nélkül elhagyta a kórházat és éjjelkor Chikágóba utazott.

Regénycsarnok.

GYÖNGYVIRÁG.

Irta Cseres Andor.

Móric Hellebrandnéhoz ment és kezét fogott vele, Gyöngyvirág pedig Margitot ölelte meg.

— Mennyivel élénkebb vagy ma édes! — szölt a leányhoz Gyöngyvirág, miközben szemei közzé nézett.

— Margit bemutatta anyjának Gyöngyvirágot:

— Anyám, ő a megmentőm!

Erre a főhadnagy visszafordult s mintha most venné észre Móricot, hozzá sietett, kezét nyújtott neki.

— Isten hozott!

Móric, aki észrevette a gróf előbbi magaviseletét, megfogta a nyújtott kezét és megrázta:

— Megfoghatod kezemet! — szölt a főhadnagyhoz — tiszta az, csak néha látszik rajta a tintafolt.

— A munka foltja az, Móric.

Ezután a hadnagy ur Gyöngyvirághoz ment.

— Köszönöm, hogy hugomat visszadta nekünk, kisasszony!

Móric Gyöngyvirágot bemutatta:

— Heller Augusztia Strassburgból.

— Már nagyon jól beszéli nyelvünket, kisasszony.

A szőke haju leány nagy kék szemekkel rá nézett a katonára.

— Elég bajom volt, míg megtanulhattam! felelte.

A huszárhadnagy félre vonta a bankárt.

— Te, Móric — mondotta neki — mi-féle állásban van e leány.

Móric érezte helyzete sajátságos voltát, pillanatra késett a válaszzal, de mégis hirtelen válaszolta:

— Jegyesem!

A huszárfőhadnagy mosolyogva hajította meg magát.

— És a jeggyűrű? — kérdezte némi gunyval.

— Baruchnál van, most vési bele nevünket! — felelte a bankár elpirulva.

Tudta, hogy Ákos tovább kérdezősködni nem fog.

Fülöp pedig a háttérbe állott és szemeit könyeitől törölgetve nézte Margitot.

Mit tudta ő, mi az oka nagy betegségének! Ő csak azt érezte, hogy szereti, leirhatatlanul szereti a beteg leányt, sőt most, amikor így letörtén látja, szerelmét fokozza a szánalom, vele együtt szenved és lelke ott ég szerelme nagy tüzeiben.

A huszárfőhadnagy fejét jobb kezével megtámasztva mélyen elgondolkozott.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG

Gabona üzlet.

Készárúk: 15—20 % olcsóbb.

Mai árfolyamok.

Októberi buza	—	—	11.55
Áprilisi buza (1913.)	—	—	11.98
Októberi rozs	—	—	10.18
Áprilisi rozs (1913)	—	—	10.46
Októberi zab	—	—	12.10
Áprilisi zab (1913)	—	—	11.68
Szept. tengeri	—	—	7.74
Májusi tengeri (1913)	—	—	8.03

Budapesti értéktőzsde.

Magyar Általános Hitelbank nagyváradi

fiókjának távirati jelentése.

Magyar hitelrészvény	—	787.50
Osztrák hitelrészvény	—	606.—
Jelzálogbank	—	412.50
Leszámitoló és pénzváltó	—	505.—
Magyar bank	—	546.—
Közuti vasut	—	642.—
Városi villamos	—	373.—
Salgótarjáni kőszén	—	687.—
Rimamurányi	—	689.—

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Szives tudomására hozom Nagyvárad és vidéke nagybecsű közönségének, hogy modern és nagy raktárral berendezett

Szent Antal-hoz

cimzett **gyógyszertáramat**

a Rákóczi-úton

a Gerliczy-palotában a mai napon

megnyitottam.

Tisztelettel

GÉHER ANTAL

gyógyszerész.

Ha nincs meglegedve

szabójával, mert drága vagy rossz szul szab vagy nem pontos, szóval bármiké. Keresse fel **DARABONT GY. és TARSÁ** uriszabó céget Szilágyi Dezső-u. 6. (Somnienfeld-palota) és meglepí önt az ottani szelid, olcsó, kifogástalan kiszolgálás. Alkalmi és gyászruhák **24 óra alatt.** Vidékről egy beküldött öltönyről újat készítenek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

LENGYEL JÓZSEF

épület- és díszmű-bádogos, vízvezeték-, fürdőszoba- és szagtalan angol klozet berendező

elfogad

házak, tornyok, kastélyok

állandó jókarban tartását

Költségvetéssel egy helyben, mint vidékre díjtalanul szolgál.

Bádogos és szerelő telep:

Beöthy Ödön-utca 78. sz.

Helyi és vidéki telefon 338. szám.

Kajári Dezső

villamosvilágítási vállalata

Nagyvárad, Beöthy Ödön-u. 46. sz.

Készíti a legmodernebb villamos világítási és erőátviteli házteléfono **csengő berendezéseket**. Motor és dinamó tekercselések és szakszerű javítások. **Izléses kivitelű csillárokat rajzszerint készít és átalakít. Ejjeli ügyeletes szolgálat.**

Telefonszám 1192

Hallatlan olcsó árban
szállít!

Nemes Károly

épület- és műbúter-asztalos
N.-Várad, Beöthy Ödön-utca 47.

**Ebédlő-,
háló-,
konyha-,
cseléd- és
előszoba**

berendezéseket. Író-asztalok igen jutányosan kaphatók.

**Épület munkákra
költségvetés díjtalan.**

Levelekre válasz.

Új női kalap üzlet!

Tisztelettel értesitem az uri hölgyközönséget, hogy a mai kor igényeinek megfelelő

női kalap üzletet nyitottam

Nagy Sándor-utca 1. sz. alatt

Izsák Lidia mellett. Raktáron tartok eredeti **párisi és bécsi modelleket**, ugyszintén **alakítások modellek után a legnagyobb gonddal és jutányos áron készülnék**. A t. hölgyközönség b. partifogását kéri tisztelettel

Weisz Vilmosné.

Telefon 10-87. Telefon 10-87.

A legmodernebb bútorokat

készíti

Kovács Zsigmond

m ű a s z t a l o s

Szacsvay-u. 70. sz.

Géperőre berendezve.

Telefon vagy levelezőlap nivasra azonnal megjelenek.

Terv és költségvetés díjtalan.

Kiadó üzlethelyiség

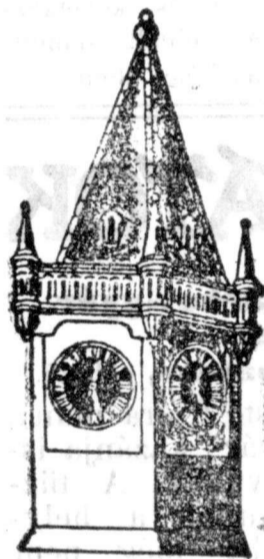
Rákóczi-u. 9.

Értekezhetni a nagyváradí tisztviselők fogyasztási szövetkezetében.

Sarkady és Szánthó

TORONYÓRA GYÁRA

Nagyvárad, Damjanits-utca 30.

Ajánlja 1 hétben egyszer felhuzandó és 1 napban egyszer felhuzandó toronyóráit „szegecs” és „szabadlengésű” járáttal, réz kerekkel. Olcsó árak.

TÖBBÉVI JÓTÁLLÁS.

Villanyerő berendezés.

Arjegyzék kívánatra. Saját ház.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: **NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.**

Ertesítjük a t. közönséget, hogy a

Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzólámpák nagy raktára **legolcsóbb áron** a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelésre ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Elvállaljuk villamos világítási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Csillárok,

évlámpák

állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok

1/4 lóerőtől minden nagyságban.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 614.

Főszerező telefonja 66. sz.

DEUTSCH SIMON
MŰBÚTOR-ASZTALOS
NAGYVÁRAD, ŐR-UTCA 6.

Ajánlja saját készítményű hálószoba-, ebédlő-, előszoba- és konyha modern kivitelű berendezéseit, melyekből háló- és ebédlő-szoba állandóan nagy raktár. Javítások jutányos árban. Költségvetés díjtalan. Levelekre válasz. Meghívásra azonnal jönök.

Szalonna, prima, pörkölt, nehéz áru legjutányosabban kapható. Mindennemű termények vétele és eladása.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár Részv.-társ. áruosztály.

Teleky-utca 3-ik szám, Telefon 172.

A Biharmegyei Gazdák Áru és Hitelintézete rt.
Nagyvárad, Nagypiac-tér, Andrányi-ház.
Befizetett alaptőke: 1.000.000 korona

Elfogad takarékbetéteket, ha azok állandók 5%-os kamatoztatásra, továbbá folyószámai betéteket is elfogad.

A betétkamatadót az intézet fizeti.

Folyószámai hitelt nyújt legkedvezőbb feltételek mellett.

Leszámitol váltókat a legelőnyösebb kamattal mellett gazdálkodók, kereskedők és iparosok részére és foglalkozik mindenféle bankszerű beszedésekkel (incassó) olcsó díj mellett.

Előlegét nyújt értékpapírokra, terményekre és árukra; kölcsönöket ad előnyös törlesztés mellett.

Jelzálog és törlesztéses kölcsönöket folyósít házakra és földbirtokokra.

Használt, de teljesen jókarban levő
22 darab ökörszekér
egyenként is eladó.

Felvilágosítást nyújt a «Biharmegyei Gazdák Áru- és Hitelintézete Részvénytársaság» Nagypiac-tér, Andrányi ház.

Hirdetmény.

A városi tejközpont f. évi december 1-én kezdi meg a tejárusítást. A pasteurizált tejnek literenkénti ára palackokban házhoz szállítva **28 fillérben** állapítatik meg. Megrendelések, melyek csak **e hó végéig fogadtatnak el**, akár a városi tejmesterhez (rendőrségi épület) akár pedig a 651. sz. telefonállomáshoz (városi jéggyár) intézendők.

Nagyvárad, 1912. október 8.

Városi tanács.

R U H Á I N K A T

NEUMAN N M.

cs. és kir. udvari és kamarai szállítónál

vesszük.

Férfi-, fiu- és leánykaruha-telep

Kérjen
árjegyzéket.

Nagyvárad, Bémer-tér 4. sz.

Kérjen
árjegyzéket.

Fiókok: Arad, Belgrád, Brassó, Debrecen, Fiume, Kassa, Kolozsvár, Linz, Miskolc, Nagyvárad, Pécs, Pápa, Pozsony, Sofia, Szeged, Temesvár, Zágráb.

M. kir. lőpor-áruda
Vadászfegyverek
Revolverek
 Vadászati felszerelések
 Eredeti Valtersdorfi töltények
TARSOLY és RISZTÓ

különlegességek vaskereskedésében
 Nagyvárad, Rákóczi-ut.
 Telefon 390. Telefon 390.

HRITZ ANTAL

cukrászdája Nagyvárad, Széles-utca

BALOGH-féle házban.

Elfogadok minden alkalomra cukrász sütemények (különlegességek) elkészítését jutányos árban, ugyiszintén kapható naponta kitűnő minőségű fagyalt és jegeskávé is. Megrendeléseket házhoz szállítok. ...

TELEFON 12-67.

Ez a „Muki” művész

szájharmonika dobbal. Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani. A dalokat a művész harmónikán játszuk, a valódi bőrrel ellátott dob pedig kísérettől szolgál. Ara tokkal és egy mesés ajándékkal együtt csak 4 korona

Wagner a „Hangszer Király”

országzerte elismert elsőrendű hangszerárúházaiban, Budapest, József-körut 15. Fényképes árjegyzék ingyen.

ÓVÁS: Figyeljünk jól a pontos címre és házszámra.

Oltott mész

Bükkfa parkett, cementáru, cserép, fedéllemez, gipsz, nád, csatornázás, aszfaltozás stb.

Kondor Dezső

Nagyvárad, Nagypiac-tér 1. Telefon 969.

LUKÁCS NÁNDOR

bútor-raktára, műasztalos-, kárpitos- és díszítő-műhelye

Nagyvárad, Rákóczi-ut 8. szám. Széchenyi-szállodával szemben.

Üzlethelyiségemet megnagyobbítva
ajánlom saját készítményű
 háló-, ebédlő-, uri-szoba és szalon berendezések,
 mindennemű modern stíl szerint. Vas-, réz-
 és hajlitott fa-bútorok rendkívül nagy választékban. ... Pontos kiszolgálás. ... Olcsó árak.

Kivánatra rajzok és költségvetések ingyen.